

'iş kazaları' adı verilen seri cinayetlerde mayıs ayında 414 işçi öldürüldü. resmi rakamlara göre 301 kişi soma'da, geri kalanlar ise ülkenin dörtbir yanında katledildi!

iş kazası değil, seri cinayet!

Dönemin Cumhurbaşkanı A. Necdet Sezer'in Başbakan Bülent Ecevit'e, fırlattığı Anayasa kitapçığının fitilini ateşlediği ve "2001 Şubat Krizi" olarak adlandırılan ekonomik çöküntü, dönemin koalisyon hükümeti tarafından "IMF ve Dünya Bankası'na tam teslimiyet" ile aşılıma çalışıldı.

DSP-ANAP-MHP koalisyonu, Dünya Bankası'nın üst düzey bürokrati Kemal Derviş "ithal" edilerek ekonominin başına getirildi. Derviş hem koalisyon hükümetinin hem de koalisyondan sonra iktidara gelen

AKP hükümetlerinin uyguladığı ekonomi politikalarını IMF kredisi koşulu ile hızla hayata geçirmeye başladı. "Güçlü ekonomi için 15 yasa" olarak adlandırılan bu yasalar temel olarak özelleştirmeleri hızlandırmayı, tarım üretimini tasfiye etmeyi ve IMF ve Dünya Bankası'na bağımlılığı artırmayı hedefliyordu. IMF ve Dünya Bankası'nın direktifiyle Derviş'in "şart" koştuğu yasalar birer birer çıkarıldı. Bu yasalardan iki tanesi; Şeker Yasası ve Tütün Yasası Türkiye tarımının sonunu getiren yasalar olarak tarihteki yerini aldı. Derviş'in istediği yasalardan çıkarılmasının ardından

birkaç yıl içinde önce şeker, sonra tütün üretimi dibe vurdu. Şeker fabrikaları ve TEKEL adeta talan edildi. Binlerce köylü tarımdan koparılarak yedek işgücü or-

dusu olarak sermayenin emrine verildi. Yasadan önce 550 bin olan tütün üreticisi sayısı yasadan sonra 50 bine düştü.

İşte Soma'da bu yasalardan sonra tarımı bitirilen ve madene mahkum edilen ilçelerden birisi. Maden fa-

ciasının ardından bölgede yapılan röportajlar aslında durumu özetler nitelikte: "Mecbur madende çalışı-

yorlardı. Ne bıraktılar ki. Tütün bırakmadılar, pamuk bırakmadılar, domates bırakmadılar...”, “Biz çiftçiyiz, madenci değiliz. Tarım öldü, hayvancılık bitti. Aç kalmamak için madene girip çalışmaya başladık...”

Tütün Yasası ile tütün ekiminin sınırlandırılması hatta yasaklanması ve TEKEL'in özelleştirilmesi ile Soma köylerindeki üreticiler tütün üretimini bırakıp, Soma Maden İşletmelerinde düşük ücretle ağır koşullarda çalışmak zorunda kaldılar. Geçinmek için başka seçenekleri kalmayan insanların madenlerdeki çalışma koşulları da vahşi kapitalizm döneminden kalma koşullardı. Maden işçilerinin iş güvenliği koşullarının oluşturulmadığı, 1800'lü yıllardan kalma ilkel çalışma koşullarında çalışmak zorunda bırakılması ve henüz nasıl olduğu bile anlaşılmayan bir “kaza” ile ölmeleri düpedüz bir cinayettir...

Bu facia bir “kaza” olmadığı için TKİ'nin ton başına 140 dolar maliyetle çıkarttığı kömürü, özel sektörün aynı işletmeden nasıl olup da 23 dolar maliyetle çıkarabildiği hiç sorgulanmadı. Üstelik bu 23 dolardan bir de Soma Holding kâr ediyordu!

Soma Holding Yöneticisi Alp Gürkan bir yıl önce bir gazeteye verdiği röportajında bu durumu “Özel sektörün çalışma tarzına” bağlıyordu. Aslında özel sektör vahşi kapitalizm koşullarında ‘dayıbaşılara’ dayanarak yeniden ürettiği ‘eski marabalık sistemini’ adı konmamış bir taşeronluk sistemine çevirerek sağlıyordu bu maliyet düşüşünü! İşçilerin sırtından, onların alınteriini çalarak yani! Gürkan'ın “500 kişilik yaşam odalarımız var. Kömürü mekanize yöntemle çıkarıyoruz. İşçi güvenliğinde şöyle öncüyüz, böyle tedbirliyiz” sözleriyle övündüğü ve aslında bunların hiçbirinin olmadığı hiç sorgulanmadı. AKP'nin iktidari ile birden bire palazlanan Soma Holding'in işletmelerinin neden göstermelik denetimlerle “iş güvenliğinde örnek işletme” gösterildiği de hiç sorgulanmadı..

İş güvenliği ihmali maliyeti düşüren bir etken olduğu sürece önemsenmedi...

1200 ilâ 1400 lira ücret alan işçilerin kendilerine dağıtılan gaz maskelerini kullandıkları zaman ücretlerin-

den kesilecek 400 lira yüzünden çoğu zaman kömür tozu yutarak çalışmalarını da önemsenmedi.

İşçilerin eğitimde geçirmeleri gereken zamanlarda yerin yüzlerce metre altında çalıştırılmaları ve eğitimlerinin kağıt üstünde kalması da üretim arttığı sürece hiç sorun değildi!

Bütün bunları devlet de sorun etmedi, tek dertleri koltuklarını korumak olan sendika ağaları da! Bir sendikanın kaza duyulur duyulmaz ilk yaptığı açıklamada patronu korumaya çalışması görülmüş rezalet değildi! Görüldü.

Çalışma Bakanlığı'nın “Bizim mevzuatımız ILO'dan ileri(!) gerekçesi ile ILO'nun ‘Madenlerde İşçi Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesi’ni imzalamaktan kaçınması duyulmuş rezalet değildi. Duyuldu.

Başbakanın “cinayetleri madencilğin fitratında var” diyerek kazayı normalleştirme çabasının, 1800'lü yıllarda yaşanan kazaları örnek göstererek zirve yapması ve ölen işçileri “şehit oldular” diyerek ödüllendirdiğini düşünmesi ve hatta bunu ilan etmesi rezaletin ötesinde bir tanımı hak ediyor. Başbakan bununla da yetinmedi. Sanki ölen işçilere bir faydası varmış gibi çıkıp meydana “Ölen işçilerin sigorta prim borçlarını affettik, ne iyi ettik” diye attığı nutuklara malzeme derledi. Ama biraz düşününce bunun işçilere değil yine patrona kıyak olduğundan hiç söz etmedi. ‘Prim borçlarını sildim’ demek işçiye değil patrona yapılan bir aftır. Çünkü primleri ödemekle patron yükümlüdür, işçi değil! Gerçeği tersyüz ederek her durumu kendi lehine kullanma ustası hükümet bunu da işçilere verilmiş bir lütuf gibi göstermeye çalıştı.

Soma maden faciası ve sonrasında yaşananlar ‘tahammüden işlenen’ seri iş cinayetlerini tüm delil ve kanıtlarıyla ortaya koymakta, “şehit” ilan edilen kurbanların IMF ve Dünya Bankası gibi emperyalist kuruluşlar tarafından azmettirilen siyasi iktidarların tasarladığı, patronların hayata geçirdiği ve yine hükümetler tarafından delillerin karartıldığı ve unutturulmaya çalışılarak “rafa kaldırılan” bir faili gizlenmiş bir dosyaya dönüştürüldüğünü ortaya koymaktadır.